

ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
ในอำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

Multicultural Leadership of School Administrators in Sungai
Kolok District Narathiwat Under Narathiwat Primary Education
Service Area Office 2

¹อานูวา ลอแม Anoowa Lormae

²ตริฏุมินทร์ ตริตริศวร Tripumin Tritrishual

³วรชัย ปานนิตยพงศ์ Worachai Pannittayaphong

¹²³สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹²³Educational Administration, Hatyai University

¹Corresponding author, e-mail: Anoowa.lor021@hu.ac.th

Received September 29, 2023; Revised June 15, 2024; Accepted: June 19, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำแนกตาม เพศ ศาสนา ประสบการณ์ในการทำงาน อายุและขนาดสถานศึกษา 3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติงานอำเภอสุโขทัย-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดย ด้านการสร้างความตระหนักและความอ่อนไหวต่อพหุวัฒนธรรมศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำแนกตาม เพศ ศาสนา ประสบการณ์ในการทำงาน อายุ และขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีเพศ ศาสนา ประสบการณ์ในการทำงาน

และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน
3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม พบว่าผู้บริหารควรเข้าใจต่อความหลากหลายของพหุวัฒนธรรม ศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมีการศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; พหุวัฒนธรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

Multicultural leadership of school administrators in Su-ngai Kolok district Narathiwat province under the Narathiwat primary education service area office 2. This reserch aim to 1) To study the level of multicultural's leadership of school administrators in Su-ngai Kolok district under the Narathiwat primary education service area office 2. 2) To compare's multicultural leadership of school administrators in Su-ngai Kolok district under the Narathiwat primary educational service area office 2, classified by gender, religion, work experience age and school size. 3) To collect all suggestions for developing in multicultural leadership of school administrators in Su-ngai Kolok district. under the Narathiwat primary education service area office 2. The samples test used in this research were teachers working in Su-ngai Kolok district. Under the Narathiwat primary educational service area office 2, academic year 2022, the number of 186 people were questionnaires. The tool used was a questionnaire. The statistics used in the research are descriptive statistics. The results showed that: 1) Multicultural leadership of school administrators in Su-ngai Kolok District Narathiwat Province Under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2, it was found that overall and in each aspect at a high level In descending order, they are raising awareness and sensitivity to multicultural education Building relationships with the community Educational management that is consistent with the local context and promoting participation in working with partners in every sector respectively. 2) Comparative results of leadership multicultural of school administrators in Su-ngai Kolok district. under the Narathiwat primary education service area office 2, Classified by gender, religion, work experience, age, and school size, found that teachers in different school sizes had different opinions on multicultural leadership was significance at the level .05, Teachers with different gender, religion, work experience and age, there were no different opinions on multicultural leadership of school administrators. 3) Recommendations for developing multicultural leadership It was found that executives should understand the diversity of multiculturalism. study local learning

resources community participation in education management and study visits within the country and abroad.

Keywords: Leadership; Multiculturalism; School Administrators

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม ประชากรของประเทศประกอบด้วยชาวไทยประมาณ 75% ไทย-จีน 14% และอีกประมาณ 11% เป็นชาวไทยเชื้อสายอื่น ประเทศไทยประกอบด้วยชาวไทยพุทธประมาณ 94.6% ไทยมุสลิม 4.6% และชาวไทยเชื้อสายคริสต์เตียน 0.7% โดยเฉพาะในส่วนของภาคใต้ของประเทศก็มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม และประเพณีสภาพสังคม เศรษฐกิจ วิถีชีวิตของผู้คนโดยเฉพาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งประกอบด้วยปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีลักษณะเฉพาะและมีความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านศาสนา ภาษา และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่นของประเทศ 80 เปอร์เซ็นต์ของประชากรส่วนใหญ่ในภูมิภาคดังกล่าวนับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษามลายู และมีวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย ส่วนประชากรที่เหลือประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์นับถือศาสนาพุทธ ประชากรทั้งสองกลุ่มต่างมีวิถีชีวิตตามแบบฉบับของตนโดยเฉพาะด้าน ภาษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม (Albritton, 1999 อ้างถึงใน เอกรินทร์ สังข์ทอง, 2551)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาพื้นฐานของการศึกษาในทุกระดับ การที่ผู้บริหารจะปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมกับความสำคัญดังที่กล่าวมานั้น ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการบริหารโรงเรียนเป็นอย่างดี คือผู้บริหารจะต้องทราบและเข้าใจเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ ขอบข่ายและความสำคัญของงานบริหารโรงเรียน เพื่อให้สามารถดำเนินงาน ได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น โรงเรียนจึงจะต้องใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารเพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพการบริหารจะมีลักษณะเป็นการใช้พลังความร่วมมือของกลุ่มเพื่อปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ โดยโรงเรียนจะต้องมีการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียนซึ่งโรงเรียนจะพัฒนาสู่การมีประสิทธิภาพได้นั้น บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมกำหนด รับรู้ และยอมรับวิสัยทัศน์ ภาระหน้าที่ ความเชื่อ เป้าหมาย รวมทั้ง แนวทางในการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือ กับทุกฝ่ายจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ และการบริหาร และต้องส่งเสริมให้กลุ่มหรือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการแสวงหาทรัพยากรมาสนับสนุนการบริหาร การประสานงาน และความร่วมมือ นับเป็นภารกิจสำคัญ ของโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องถือปฏิบัติ (ปัญญา วงศ์คุณทรัพย์, 2559)

ในสภาพบริบทที่มีความแตกต่างหลากหลายจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเรียนรู้และมีพื้นฐานทางด้านทักษะการนำหรือภาวะผู้นำในการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมิติความแตกต่างด้านวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับความเชื่อ ทศนคติ ประเพณี ศาสนา และบริบทของสถานศึกษาที่มีครูผู้สอนหรือผู้เรียนที่มีพื้นฐานที่มีความแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงออกถึงภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมซึ่งมีความสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความแตกต่างและความหลากหลายนั้น (เอกรินทร์ สังข์ทอง, 2551) อำเภอสู่โขงโก-ลก

จังหวัดนราธิวาส เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอยู่มากที่เชื่อมโยงกับความเชื่อ ทัศนคติ ประเพณี ศาสนา เป็นต้น ผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่เพื่อจะศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนภายในอำเภอสุโงโก-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2

จากความเป็นมา ความสำคัญและปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงพุทธวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 เพื่อเป็นประโยชน์ในการสร้างแนวทางและการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธวัฒนธรรมในพื้นที่สังคมพุทธวัฒนธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงพุทธวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่ที่ใช้ทำการวิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนในอำเภอสุโงโก-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำนวน 13 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านกวลอชีรา โรงเรียนบ้านกูแบอ์แก โรงเรียนบ้านทรายอ โรงเรียนบ้านตือระ มิตรภาพที่ 172 โรงเรียนบ้านโต๊ะเวาะ โรงเรียนบ้านปาดังยอ โรงเรียนบ้านปูโป๊ะ โรงเรียนบ้านมีอบา โรงเรียนบ้านมูโนะ โรงเรียนบ้านลาแล โรงเรียนบ้านลูโป๊ะซามา โรงเรียนบ้านลูโป๊ะลือซง โรงเรียนบ้านสุโงโก-ลก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพุทธวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสุโงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ได้แก่ เพศ ศาสนา ประสบการณ์ในการทำงาน อายุและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นครู ที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำนวน 33 ข้อ ประกอบด้วยคำถาม 5 ด้าน ดังนี้ 1) การสร้างความตระหนักและความอ่อนไหวต่อพุทธวัฒนธรรมศึกษา 2) การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ 3) การสร้าง

ความสัมพันธ์กับชุมชน 4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงานกับภาคีทุกภาคส่วน 5) การพัฒนาวิชาชีพตนเอง ครู และบุคลากรทางการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ครูได้เสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน

คุณภาพของเครื่องมือ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ประชากร กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในอำเภอสุโขทัย-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2565 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน (Stratified Random sampling) ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) โดยใช้วิธีเทียบสัดส่วนจำนวนประชากรในแต่ละโรงเรียน แล้วจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ การหาการแพร่กระจาย ความแปรปรวน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแจกแจงความถี่ใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ใช้เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มขึ้นไปสถิติเชิงอนุมาน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล 2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสืออนุญาตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง พร้อมนัดหมายวันเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง 3) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยเพื่อนำไปวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละชุด นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสอบถาม ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ ศาสนา ประสบการณ์ในการทำงาน อายุ และขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถาม ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งภาพรวมรายด้านและรายข้อและแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วงๆ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอสุโขทัย-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำแนกตามสถานภาพเพศ ศาสนา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบอิสระ

ต่อกัน (Independent - Samples t test) และใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ (F-test) แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ได้แก่ อายุและขนาดสถานศึกษา

3. แบบสอบถาม ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เพื่อให้ครูเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสู่โข-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสู่โข-ลก จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้จำแนกตามรายด้าน โดยแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสู่โข-ลก จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 (n = 186)

ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การสร้างความตระหนักและความอ่อนไหวต่อพหุวัฒนธรรมศึกษา	4.51	.50	มากที่สุด
การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่	4.47	.52	มาก
การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	4.50	.56	มาก
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงานกับภาคีทุกภาคส่วน	4.47	.53	มาก
การพัฒนาวิชาชีพตนเอง ครู และบุคลากรทางการศึกษา	4.48	.53	มาก
รวม	4.49	.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสู่โข-ลก จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างความตระหนักและความอ่อนไหวต่อพหุวัฒนธรรมศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.50)

2. ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสู่โข-ลก จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวม ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสู่โข-ลก จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิง พหุวัฒนธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา	เพศ				t	Sig
	ชาย		หญิง			
	(n = 64)		(n = 122)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการสร้างความตระหนักและ ความอ่อนไหวต่อพหุวัฒนธรรมศึกษา	4.48	0.53	4.53	0.48	- .57	.57
2. ด้านการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับ บริบทของพื้นที่	4.43	0.58	4.49	0.49	- .69	.49
3. ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	4.44	0.61	4.45	0.52	- 1.14	.26
4. ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการ ทำงานกับภาคีทุกภาคส่วน	4.40	0.62	4.51	0.48	- 1.26	.21
5. ด้านการพัฒนาวิชาชีพตนเอง ครู และบุคลากรทางการศึกษา	4.40	0.57	4.53	0.44	- 1.60	.11
ภาพรวม	4.43	0.55	4.52	0.44	- 1.07	0.29

จากตารางที่ 2 พบว่า การจำแนกตามเพศนั้น ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีศาสนาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้าง ความตระหนักและความอ่อนไหวต่อพหุวัฒนธรรมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงานกับภาคีทุกภาคส่วน ด้านการพัฒนาวิชาชีพตนเอง ครู และบุคลากรทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา 1. ควรทำความเข้าใจต่อความหลากหลายของสังคมต้องตระหนักถึงความเชื่อ ค่านิยมที่แตกต่างกัน 2. ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษา

แหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ 3. ควรมีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้สืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่นและส่งเสริมการจัดกิจกรรมกับชุมชนในทุกๆด้าน 4. ควรมีการสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่ครูและนักเรียน 5. ควรมีกิจกรรมศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ทั้ง 3 วัตถุประสงค์ ปรากฏว่า ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านการสร้างความตระหนักและความอ่อนไหวต่อพหุวัฒนธรรมศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความเข้าใจในภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกให้เห็นและให้ความสำคัญรวมทั้งการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีความสามารถในการสื่อสารที่ชัดเจน มีการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในองค์กรและชุมชนอย่างเพียงพอ การบริหารงานภายใต้ความแตกต่างทางศาสนาและวิถีชีวิต ผู้บริหารผ่านการพัฒนาตามหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นไปตามความต้องการท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ครูได้มีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างในสังคมพหุวัฒนธรรม สอดคล้องกับ ต่อเพราะ ดอละ กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ต่อเพราะ ดอละ, 2565)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 1) จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูที่ปฏิบัติหน้าที่ส่วนมากเป็นครูที่เกิดและอาศัยอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ย่อมมีความเข้าใจถึงบริบทของพื้นที่ที่มีความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรม ครูเพศหญิงและเพศชายมีโอกาสนปฏิสัมพันธ์กับผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอผู้บริหารสถานศึกษาให้โอกาสแลกเปลี่ยน เรียนรู้ การปฏิบัติงานโดยไม่ได้อ้างเพศ ดังนั้นมุมมองของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจึงไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับศิลปชัย สุวรรณมณี กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ไม่แตกต่างกัน (ศิลปชัย สุวรรณมณี, 2558) 2) จำแนกตามตัวแปรศาสนา พบว่า ครูที่นับถือศาสนาต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูทุกศาสนามีความเข้าใจในความแตกต่างทางสังคมพหุวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจ มีการร่วมมือร่วมใจ มองเห็นประโยชน์ที่แท้จริงในการพึ่งพาอาศัยกัน เพื่อเกิดความเสมอภาคในสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้ครูทุกศาสนามองเห็น

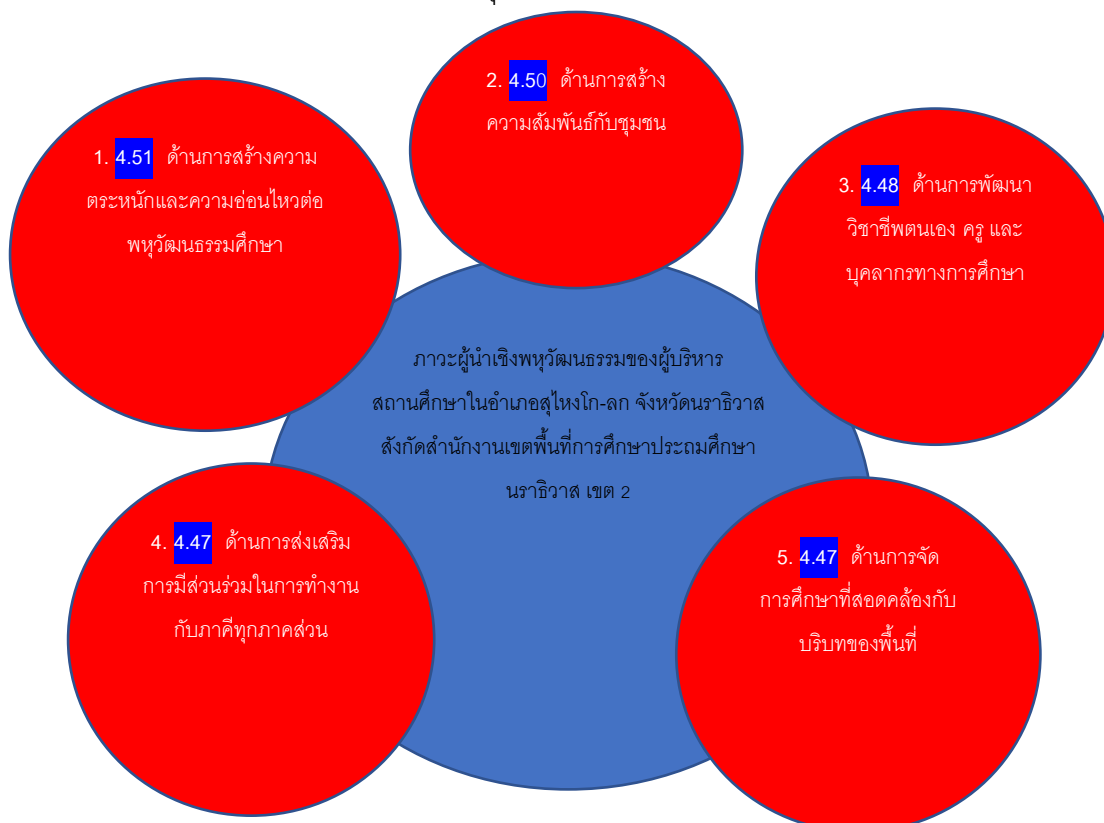
ถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหามงคลกานต์ จิตธมโม และคณะ ที่ศึกษาเรื่องการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย กรณีศึกษาสังคมพหุวัฒนธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คนในสังคมพหุวัฒนธรรมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะการดำเนินชีวิต การเป็นอยู่ทางวัฒนธรรมยังได้ทอดทิ้ง ภาษาวัฒนธรรม ความเชื่อ และศาสนาเดิม (พระมหามงคลกานต์ จิตธมโม และคณะ, 2562) 3) จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักให้ความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น และมีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนามีความรู้ ความเข้าใจของสังคมพหุวัฒนธรรม และได้ตระหนักเน้นด้านความแตกต่างของอัตลักษณ์ วัฒนธรรมของคนในพื้นที่อย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของซอพี ราเซะ เรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (ซอพี ราเซะ, 2560) 4) จำแนกตามตัวแปรอายุ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูทุกช่วงวัยมีความเข้าใจถึงบริบทของพื้นที่ที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม และได้รับโอกาสและการส่งเสริมการสร้างความรู้ความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้ครูทุกช่วงวัยมองเห็นถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ศิลป์ชัย สุวรรณมณี กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหาร สถานศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ไม่แตกต่างกัน (ศิลป์ชัย สุวรรณมณี, 2558) 5) จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความคิดเห็น ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีผลกับความคิดเห็นในความเป็นพหุวัฒนธรรม เพราะสถานศึกษานั้นจะมีสังคมที่เล็กสังคมที่ใหญ่ตามจำนวนของบุคลากรในสถานศึกษาทำให้ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันมองเห็นถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับ นนกร มังคละศิริ กล่าวว่า ศึกษาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน (นนกร มังคละศิริ, 2560)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 การรวบรวมข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจต่อความหลากหลายของสังคมต้องตระหนักถึงความรู้ความเชื่อ ค่านิยมที่แตกต่างกัน ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้

ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้สืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น ส่งเสริมการจัดกิจกรรมกับชุมชนในทุกๆ ด้าน มีการสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่ครูและนักเรียน และควรมีกิจกรรมศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนต่อไป ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการดำเนินชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรม สอดคล้องกับอารีชน มาหามะ ที่กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมจะต้องเป็นผู้นำที่แสดงออกถึงความสามารถด้านพหุวัฒนธรรม มีตระหนักต่อความหลากหลาย ส่งเสริม สนับสนุน บริหารจัดการสถานศึกษาบนพื้นฐานของความหลากหลาย มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้คนหรือชุมชนที่มีความหลากหลายลดช่องว่างทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างครูและนักเรียนหรือบุคคลที่มีความแตกต่างให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความต่างต่างนั้นได้ (อารีชน มาหามะ, 2562)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสู่โขง-ลก จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการสร้าง ความตระหนักและความอ่อนไหวต่อพหุวัฒนธรรมศึกษา ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการพัฒนาวิชาชีพตนเอง ครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงานกับภาคีทุกภาคส่วนตามลำดับดังโมเดล

บทสรุป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ซึ่งผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการสร้างความตระหนักและความอ่อนไหวต่อพหุวัฒนธรรมศึกษา ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการพัฒนาวิชาชีพตนเอง ครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงานกับภาคีทุกภาคส่วนตามลำดับ

การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสหัสโก-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำแนกตาม เพศ ศาสนา ประสบการณ์ในการทำงาน อายุ และขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่มีเพศ ศาสนา ประสบการณ์ในการทำงานและอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรทำความเข้าใจต่อความหลากหลายของสังคมต้องตระหนักรู้ถึงความเชื่อ ค่านิยมที่แตกต่างกัน จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ และมีการสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อใช้ในการส่งเสริมกิจกรรมพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนอำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

2. ควรจัดกิจกรรมการอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งมีกิจกรรมศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ครูได้พัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอำเภอสหัสโก-ลก จังหวัดนราธิวาส สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำนวน 13 โรงเรียน ได้แก่ 1. โรงเรียนบ้านสุโงโก-ลก 2. โรงเรียนบ้านทรายอ 3. โรงเรียนบ้านตือระ 4. โรงเรียนบ้านกวาลอซีรา 5. โรงเรียนบ้านลูโบ๊ะซามา 6. โรงเรียนบ้านมีอบา 7. โรงเรียนบ้านมูโนะ 8. โรงเรียนบ้านปาดังยอ 9. โรงเรียนบ้านลูโบ๊ะลือซง 10. โรงเรียนบ้านบูโป๊ะ 11. โรงเรียนบ้านกูบือแก 12. โรงเรียนบ้านโต๊ะเวาะ 13. โรงเรียนบ้านลาแล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของครูในอำเภออื่นๆหรือกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขตอื่นๆในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทหรือการแสดงออกภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในอำเภอสหัสโก-ลก สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- ชอพี ราเชะ. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. *การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ต่อเหระะ ดอละ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา. *วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นนกร มังคะศิริ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร.
- ปัญญา วงศ์คุณทรัพย์. (2559). การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนวัดวังเปิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. *การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน*. วิทยาลัยนครราชสีมา.
- พระมหาหมงคลกานต์ ฐิตธมโม และคณะ. (2562). การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทยกรณีศึกษาสังคมพหุวัฒนธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 6(2): 5-10.
- ศิลป์ชัย สุวรรณมณี. (2558). การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ. *รายงานวิจัย*. มหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา.
- อารีชัน มาหามะ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2. *หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา.
- เอกรินทร์ สังข์ทอง. (2551). ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้อำนวยการโรงเรียนของรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *รายงานวิจัยปดตานี*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปัตตานี.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607-610.

